

Posudek bakalářské práce

Název práce: Fotografie, text a jejich vztah k realitě v raném myšlení Rolanda Barthes

Autor práce: Matěj Hřib

Posudek vedoucího práce

Kolega Matěj Hřib se ve své bakalářské práci soustředil na pojetí fotografie a vztahu mezi fotografií a textem v sémiologických textech Rolanda Barthes. Kolega Hřib nejprve přibližuje sémiologickou terminologii, kterou Barthes zejména přejímá od de Saussura, dále důkladně a s porozuměním prezentuje Barthesovy názory na fotografii a nakonec se obrací, i když poněkud méně obsáhlým způsobem, k Barthesově úvahám zabývajícím se textem. Prezentace zmíněných okruhů je značně přesná, domnívám se, že v ní nedochází k žádným významnějším deformacím. Na některých místech je však přece jen poněkud zastřen rozdíl mezi přístupem či spíš akcenty Barthesovými a názory či formulacemi de Saussurovými.

Dalo by se říci, že estetická problematika je bakalářské práci nechána poněkud stranou. K této problematice se kolega Hřib nakonec přibližuje až v poslední kapitola, která je věnována Barthesově pojetí narativu s souvisejícímu problému „efektu Reálného“. Hřib upozorňuje zejména na analogii mezi funkcí „nadbytečného“ popisu v naraci uvnitř literárního díla a funkcí fotografie. Zatímco však v Barthesově pojetí fotografie skutečně denotuje realitu, i ta nejrealističtější literatura jen konotuje ideu „Reálného“, nese tedy v sobě jen předstíraný vztah k realitě. I tento vztah má však v této literatuře funkci, dodává ji na realističnosti, pravdivosti.

Výsledek, ke kterému bakalářské práce dochází, je tedy v určitém smyslu negativní. Ukazuje se, že Barthes předpokládá velice zvláštní pozici fotografie, na kterou se sémiologický rozbor – například na rozdíl od zmiňované literatury – vlastně nedá uplatnit. Kolega Hřib opakovaně poukazuje na určitou neuspokojivost tohoto výsledku, který si v pozdějších letech u samotného Barthes vynutil změnu perspektivy v přístupu k problematice fotografie. Tato proměna sama však už v práci kolegy Hřiba reflektována není. Zmíněný rozdíl mezi fotografií a literaturou je v bakalářské práci použit, i když výhradně v náznaku, na odstínění zvláštního charakteru uměleckého díla. To se – na rozdíl od fotografie – k realitě přímým způsobem nevztahuje. Domnívám se, že v těchto místech by se nabízela možnost obsáhlejší formulace, kterou by byla bakalářská práce završena o něco přesvědčivějším způsobem.

Bakalářská práce, jejímž autorem je Matěj Hřib, je poctivě zpracovávaným a promyšleným textem, který vznikl na základě nemalé erudice, kterou si její autor osvojil. Odklon práce od výslovně estetické problematiky považuji za omluvitelný důsledek soustředění se na důkladnou prezentaci Barthesových strukturalisticky orientovaných názorů na fotografii. Text bakalářské práce je vysoké stylistické úrovní, po formální stránce zcela vyhovuje.

Předloženou bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze, dne 3. 9. 2019

PhDr. Miloš Ševčík, Ph.D.